

מרבי יואב יהושע, "ימחול כבודו לעיין בדבר, אולי ע"י ריבוי התשובות רצוא ושוב יתברר הדבר..."

קרוב לשנת תרמ"ט, בערך, הוכתר לרב דק"ק גוסטינין, עיירת מגוריו של הצדיק רבי יחיאל מאיר זצ"ל, בעל התהלים, אשר בעודנו חי אהבו כנפשו, ולפני הסתלקותו ציוה לבני העדה שישימו את רבי יואב יהושע אלוף לראשם. גם כאן פתח ישיבה ללומדי תורה צעירים, בני תשחורת, מבני הסביבה, שצבאו על פתח ביתו וביקשו להעמידם על האמת: אמיתה של תורה. בכל יום ויום, במשך שעות אחדות, הגיד לפניהם שיעור בגפ"ת ובפוסקים ותיבל דבריו בחידושים מליאי חריפות ועמקות. חתנו ר' שלמה קאליש מציין, שמגמתו בשיעורים היתה, להורות לתלמידים שיטת הלימוד, לא להשמיע באזניהם סתם קושיות ותירוצים, וכי, חידושו היו ערבים על אוזן שומעת וכל הוגי תורת ה' תמימה כבכורה בראשונה ותהי בפיהם כדבש מתוק. נכדו ר' פישל פלקסר מספר, כי בעת שלמד עם תלמידיו ונזקק לספר, לא היה מסתובב עם הפנים אל ארון הספרים כדי להוציאו, אלא הושיט את היד לאחוריו ושלף בדיוק את הספר שביקש מבלי להחטיא, כמי שיודע את מקומו בבירור, הגם שכל קירות חדרו מן הרצפה עד לשמי-קורה היו מלאים וגדושים טורי ספרים.

תלמידיו, כפירים בתורה, בלמדם מפיו נטפו שפתותיהם מור כדרשת חז"ל. הלימוד היה כמו בסיני: באימה, ביראה, ברתת, וזיע. בד' אמותיו לא ההין מישאו להעביר במחשבתו אף שמץ של הרהור פגום.

שמאל דוחה וימין מקרבת

ומעשה שהרגיש בשני צעירים משומעי לקחו, שאינם מהוגנין, באשר נוכחותם כשלעצמה מטרידה את מחשבותיו, ולא נתקררה דעתו עד ששילחם מעל פניו. אחרי זמן יצא קול-הברה בעיר: נתפסו השנים בקלקלתם, ספרי מינים נושרין מחיקם. והנה נמצא מי שרינן, כי הרב נהג בהם כאלישע בגיחזי, לא היה צריך לדחותם ממחיצתו, ולכן הגיעו לאן שהגיעו. כשהגיע הרינון לאזניו, ציוה רבי יואב יהושע להכריז בעיר, שעומד להשמיע דרשה גדולה בבית-הכנסת, במטרה להסיר מעליו לזות-שפתיים.

כשהתאסף הקהל, עלה אל הדוכן ופתח בדברי-כבושין והוכיח את

הקהל, על רוחות זרות שהתחילו לנשוב בקרב שורות הצעירים. בין כה וכה הגיע למעשה שני הבחורים, וישא את משלו המוחכם, לאמור: מעשה באיש ואשתו שהתפרנסו מניהול פונדק ובית-הארוחה לעוברים ושבים על אם הדרך. ויהי לימים פרצה ביניהם מריבה, והיו מקללים ומגדפים זה את זה ולהיפך בקול רם אפילו באזני האורחים, עד שנקטה נפש הלקוחות משמוע והוקירו את רגליהם מבוא אל הפונדק. כיון שראו איך פרנסתם הולכת ופוסקת, נמנו וגמרו בני-הזוג ביניהם, שמכאן ואילך לא יוסיפו עוד לקלל איש את רעהו, אלא במקום קללות ישמיעו דברי ברכות בניחותא, והסכימו ביניהם על נוסח ידוע שכל ברכה תרמוז על כוונה נסתרת לקללה פלונית, כגון אם יאמר האומר „תחיה עד מאה ועשרים שנה“ הכוונה ש„תחטפך מיתה משונה“ וכיו"ב. אמרו ועשו, ואף הועילה עצתם, כי בהיווכח העוברים-ושבים שחדלו הקולות בפונדק חזרו למנהגם הראשון לבוא ולהיטיב פה את לבם במאכל ובמשתה, ושוב היתה פרנסתם מצויה. והנה יום אחד, כשהפונדק מלא אנשים, נשמע פתאום קולו של בעה"ב כשהוא מרעיף עתרת ברכות על ראש זוגתו ובסיימו היכה באגרופו על השולחן מכה רבה עד שהתנפצו כל הכוסות והצלחות לרסיסים. השתוממו האורחים, מה מתרחש פה, איך זה מגשם-נדבות של איחולים וברכות הגיע בעה"ב להתפרץ בכעס וחימה? התחילו להתענין, חקרו ודרשו, עד שנתברר להם שכל ברכותיו לא היו כי-אם קללות נסתרות...

ככל החזיון הזה, השלים רבי יואב יהושע, אירע אצלנו פה בשני הבחורים שהקדיחו את תבשילם ברבים. כי זה מכבר נזרקה בהם מינות, רחמנא ליצלן, אלא שהיו מחפין על מעשיהם וגלגלו בלשון-ערומים כאנשי-תורה היושבים בבית-המדרש, עד שנסתבבו עכשיו הדברים ונתגלה קלונם לעין-כל.

הרגשה דקה

באותו ענין: העידו בו מקורביו ב„חלקת יואב“ שמרוב קדושה וצדקות ניחן בהרגשה נפלאה, דקה מן הדקה, להבחין במצפוני לבו של אדם הלקוי או פגום בדעותיו אפילו פגימה זערערה כדי חגירת הצפורן. פעם נפגש באקראי עם רב מסוים, החליף עמו מספר משפטים קצרים, והתבטא אחר-כך שכפי הנראה יש בו שמץ מינות. הדברים הדהימו ואיש לא הבין